

Verksamhetsberättelse

Svenska Psykiatriska Föreningen 2023

Svenska Psykiatriska Föreningen har totalt 1258 medlemmar, varav 661 specialitläkare, 290 seniorer, 263 ST-läkare, 21 övriga medlemmar och 23 hedersmedlemmar. I januari 2023 var det totala antalet medlemmar 1186 och föreningen har under året ökat med 72 antal medlemmar varav klart flest i gruppen ST-läkare.

Föreningen har tre subsektioner: Konsultationspsykiatriska föreningen, Svenska Sällskapet för Bipolär Sjukdom (SSBS) och Svensk Förening för Äldrepsykiatri (SFÄP). Subsektionerna har egna verksamhetsberättelser.

Innehåll:

1. Styrelsens sammansättning
2. Styrelsens arbete
3. Huvudsakliga arbetsområden
4. Utbildningsutskottet
5. Remisser
6. Samverkan
7. Tidskriften Svensk Psykiatri
8. Kliniska riktlinjer
9. Internationell Samverkan

1. Styrelsens sammansättning

Ordförande:	Maria Larsson
Vice ordförande:	Jonas Eberhard
Sekreterare:	Linda Martinik till 230316 Tove Mogren från 230316
Skattmästare:	Denada Aiff
Redaktör för Svensk Psykiatri:	Tove Gunnarsson
Vetenskaplig sekreterare:	Steinn Steingrimsson
Facklig sekreterare:	Matilda Naesström
ST-representant:	Daniel Hedqvist
Ledamöter:	Tarmo Kariis Cave Sinai
Adjungerad ledamot:	Karl Lundblad, webbansvarig Martin Hultén, ordförande emeritus
Adjungerad till styrelsen:	Dan Gothefors, ansvarig kliniska riktlinjer
Valberedning:	Lise-Lotte Risö Bergerlind, sammankallande Olle Hollertz Marie Bendix Mikael Sandlund Hans-Peter Mofors Lars Farde Ullakarin Nyberg Gisela Larmark

2. Styrelsens arbete

Styrelsen sammanträdde vid tolv tillfällen. Styrelsemöten hölls 230112, 230202, 230314, 230316 (konstituerande möte), 20230419 (digitalt möte), 230511 (digitalt möte), 20230601-02, 230907, 231016, 231016 (digitalt möte), 231116 och 231213-14. Vid de fysiska mötena fanns möjlighet att medverka digitalt. Vid de båda internaten i Skellefteå respektive Karlstad hölls mötet en av dagarna i psykiatrins lokaler på orten. I samband med det mötte styrelsen även verksamhetschef och representanter från klinikerna.

3. Huvudsakliga arbetsområden

Styrelsen har under verksamhetsåret bland annat arbetat med följande uppgifter:

Svenska Psykiatrikongressen

Kongressen genomfördes på Svenska mässan i Göteborg 15-17 mars 2023. Kongressen var fullsatt. Totalt 1050 deltog. Programmet hade ett brett innehåll och fick positiv återkoppling från deltagare och utställare.

SPF:s kansli.

Kansliet består av Anki Tranfors, administratör, och Linda Thuresson, ekonom. Arbetet har fortsatt med att digitalisera administrationen. IT-systemet "MyClub" hanterar nu medlemsavgifter som skickas ut digitalt och förenklar möjligheten att skicka ut medlemsbrev och annan information till medlemmar. Styrelsen har under året beslutat att även digitalisera administrationen kring kongressen. Systemet "Trippus" har upphandlats och provas under SPK 2024. Denada Aiff är ansvarig för SPF:s kansli.

Almedalen

SPF deltog under Almedalsveckan i Läkartidningens tält tillsammans med NSPH, Svenska Föreningen för Barn- och Ungdomspsykiatri, Svenska Psykologförbundet, Sveriges Arbetsterapeuter och Sveriges Fysioterapeuter med programpunkten *Psykisk hälsa 2030 – om patienten och professionen får bestämma*.

Hemsidan, sociala medier och övriga medier

Via hemsidan www.svenskpsykiatri.se och SPF:s Facebook-grupp har SPF regelbundet publicerat nyheter, evenemang, debattinlägg, forskning samt samtliga nya nummer av Svensk Psykiatri. Under året har utbildningsdelen och dess stöd-dokument uppdaterats i samarbete med Utbildningsutskottet. Karl Lundblad är ansvarig för hemsidan och sociala medier.

Svenska Psykiatriska Föreningen har även synts i tidningar och annan press, bland annat i Dagens Medicin och Läkartidningen.

Kunskapstet

Under 2023 arbetade en examinationskommitté på uppdrag av SPF med att ta fram det första kunskapstestet för ST-läkare och specialister i psykiatri. Kommittén leddes av Karl Lundblad och Matilda Naesström. Övriga medlemmar var Johan Fernström, Natte Hillerberg, Mikael Landén, Marcus Persson, Mia Ramklint och Johan Sahlsten. Testet består av 100 frågor av typen "single best answer" med en nivå motsvarande "vad en duktig nybliven specialist i vuxenpsykiatri kan förväntas kunna både avseende djup och bredd". En onlinetjänst upphandlades i form av Bonnier health media för att genomföra testet. Testet lanserades på ST-kongressen i januari 2024 och fortsatt lansering sker på SPK i mars 2024.

ST-läkare i Psykiatri (STP) och STP-konferensen

STP:s verksamhetsår 2023 inleddes med den årliga STP-konferensen på Stenungsbaden Yacht Club i Stenungsund. Konferensen lockade ST-läkare från hela landet med ett brett programupplägg i flera parallella spår. Konferensen föregicks av ett intensivt förberedelsearbete. I samband med årsmötet valdes en ny styrelse. Amy Bruta, ST-läkare i barn- och ungdomspsykiatri i Stockholm, blev ny ordförande.

Under sommaren åkte fem ledamöter från STP:s styrelse till Zürich för att delta på det årliga forumet för European Federation of Psychiatric Trainees (EFPT). Senare under året representerade STP föreningen på danska FYP:s årliga konferens i Odense.

Daniel Hedqvist har under året varit ST-representant i SPF:s och med i STP:s styrelse. STP har även en egen verksamhetsberättelse.

Ny vision

Under 2023 har ett arbete genomförts i styrelsen för att uppdatera föreningens visionsdokument. Den nya visionen är "En världsledande psykiatri" med ledorden "Vetenskap och Humanism". Perioden för den nya visionen sträcker sig över 2024-2028.

4. Utbildningsutskottet

Utbildningsutskottet bestod under 2023 av Denada Aiff, Marie Dahlin, Gisela Lamark, Elina Sarasalo, Sarantos Stasinakis, Johannes Hammar och Natte Hillerberg. De två sistnämnda är representanter för STP. Till utskottet var även Maria Nilsson Markhed och Olle Hollertz adjungerade som representanter för UEMS. Utskottet leddes av ordförande Matilda Naesström.

Utbildningsutskottet hade ett heldags hybridmöte i Stockholm 230413 samt sex kortare digitala möten under året. Utbildningsutskottet bevakade frågor rörande specialistutbildning, ST/AT/BT-tjänstgöring och läkarutbildningen.

Utskottet har under 2023 fortsatt arbetat med frågor kopplade till införandet av den legitimerande 6-åriga läkarutbildningen, BT-tjänstgöring och dess koppling till den nya ST-förordningen. Under året tog utskottet fram SPF:s rekommendationer för Socialstyrelsens BT-målbeskrivning för de psykiatriska delmålen. Utskottet var under 2023 även rådgivande till gruppen för SPF:s kunskapstest.

5. Remisser

Remisshantering är en viktig del i styrelsearbetet och ger möjlighet att påverka psykiatrins utveckling. Under året inkom remissförfrågningar om bland annat tvångsvård samt kunskapsstöd om försäkringsmedicin, där flera medlemmar bidrog med kunskaper och synpunkter. Remissvaren finns att läsa på hemsidan. SPF:s medlemmar har möjlighet att visa intresse för att svara på remisser och bidra med synpunkter till både betänkanden som remisser. Ansvarig för arbetet i styrelsen är Cave Sinai.

Totalt inkom tolv remissförfrågningar. Fyra remisser bedömdes relevanta och besvarades under verksamhetsåret:

1. Från delar till helhet - Tvångsvården som en del av en sammanhållen och personcentrerad vårdkedja.
2. Synpunkter på remissversionen av Nationellt kunskapsstöd om försäkringsmedicin i hälso- och sjukvården.
3. Läkarförbundets förslag till rekommendationer för BT- och ST-mål.
4. Myndighetsanalys av Folkhälsomyndigheten - Era erfarenheter av kontakter med FOHM.

6. Samverkan

Svenska Läkaresällskapet (SLS)

Styrelsen har medverkat på SLS fullmäktigemöte samt flertalet möten och aktiviteter. Ett antal av styrelsens möten hölls i SLS:s lokaler i Stockholm.

Läkarförbundet

SPF medverkade på Läkarförbundets representantskap och fullmäktige. Styrelsen har även haft kontinuerlig kontakt med ordförande Sofia Rydgren Stale.

Sveriges kommuner och regioner (SKR)

SPF har samarbetat med SKR bland annat genom Nationell kunskapsstyrning och kvalitetsregister. Möten med fokus på att riktlinjer ska vara synergiska och inte innebära dubbelarbete har genomförts.

Bokförlaget Natur och Kultur

2023 tilldelades fem personer Cullbergstipendiet och tillsammans fick de dela på 220 000 kronor i resestipendier.

Socialstyrelsen

Styrelsen har samverkat med Socialstyrelsen genom att besvara remisser. Vid styrelsemötet i juni deltog Anna Dahlberg och Lousie Kimby, utredare vid Socialstyrelsen, för en diskussion om regeringsuppdraget *Stöd och spridning nationella riktlinjer inom psykisk hälsa*.

Övriga professionsföreningar

SPF har under året medverkat i flera möten med andra professionsföreningar och tillsammans med Fysioterapeuterna, Kuratorsföreningen, Psykiatriska Riksföreningen för Barn och Ungdomspsykiatri, Svenska Psykologförbundet, Svenska Föreningen för Barn och Ungdomspsykiatri och Sveriges Arbetsterapeuter grundat ett informellt nätverk för att kunna stärka gemensamma frågeställningar för svensk psykiatri. Nätverket har gemensamt deltagit i Almedalen och under hösten skrivit en debattartikel om behovet av en resurssatt handlingsplan utifrån den nationella strategin som 26 myndigheter tagit fram senaste åren och som presenterats under hösten 2023.

Riksdag och regering

Maria Larsson och Jonas Eberhard har under våren 2023 haft möte med socialutskottets ordförande Christian Carlsson och överlämnat SPF:s önskelista om önskade prioriterade områden. Maria Larsson, Jonas Eberhard och Martin Hultén har även haft möte med ansvariga för "haverikommissionutredningen vid suicid" med bland andra huvudutredare Emma Henriksson under hösten. Maria Larsson, Tove Gunnarsson och Karl Lundblad har också under hösten 2023 haft ett möte på socialdepartementet och bland annat träffat socialminister Jakob Forssmed och bland annat överlämnat SPF:s önskelista om önskade prioriterade områden samt diskuterat samarbete kring utveckling av svensk psykiatri.

7. Tidskriften Svensk Psykiatri

Redaktionen har bestått av:

Huvudredaktör: Tove Gunnarsson (SPF)

För SPF: Daniel Frydman och Alessandra Hedlund.

För SFBUP: Björn Wrangsjö och Kerstin Höfler (från och med nr 2).

För SRPF: Hanna Edberg och Anna Hillerberg.

Tekniska redaktörer: Stina Djurberg och Carol Schultheis.

Redaktionsmöten har hållits i form av internat i maj och oktober, därutöver ett antal möten via Zoom.

Tidskriften har under året utkommit med fyra nummer, med följande teman:

- Nr 1: Mognad
- Nr 2: Tiden
- Nr 3: Språket
- Nr 4: Systemet

8. Kliniska riktlinjer

Pågående riktlinjearbeten under 2023:

Psykofarmakologi

Michael Andresen och Harald Aiff har varit huvudförfattare för SPF:s kliniska riktlinjer *Psykofarmakologi*. Detta har varit ett mycket omfattande arbete som befunnit sig i en slutfas under 2023. Riktlinjen kommer att ges ut i bokform i april 2024.

Psykologisk behandling

SPF:s serie av kliniska riktlinjer har utökats med en kortfattad guide som beskriver aktuell kunskap om behandling med kognitiv beteendeterapi. Utgivning har skett i pdf-form januari 2024. Författare är Erik Andersson, med dr, leg psykolog, docent, studierektor Karolinska Institutet samt Martin Kraepelien, med dr, leg psykolog, docent, Karolinska Institutet. Granskare är Nils Lindefors. Guiden syftar till att ge läsaren en överblick kring hur psykologisk behandling kan fungera vid några vanliga psykiatriska sjukdomar/symptom för vilka det finns effektiv och etablerad psykologisk behandling.

Bipolärt syndrom

En omarbetning av en tidigare riktlinje pågår med Katrin Skogberg Wirén som huvudförfattare. Publicering planeras ske digitalt och bli klart under 2024.

Diagnostik

Mats Adler har åtagit sig huvudförfattarskapet för dessa riktlinjer. Arbetet är i ett tidigt skede och det finns ännu inte någon tidsplan för publicering.

Äldrepsykiatri

En omarbetning av en tidigare riktlinje inom området pågår. SFÄP med huvudredaktör Mikael Ludvigsson som arbetsledare har åtagit sig att omarbета och utvidga den tidigare riktlinjen. Tidsplanen för publicering är inte klar ännu.

ECT

Ett arbete har påbörjats för att omarbета tidigare riktlinjer. Pia Nordanskog och Axel Nordenskjöld har åtagit sig huvudförfattarskapet. Arbetet är i ett i mycket tidigt

skede och ingen plan för publicering är formulerad. En utvidgning av innehållet utöver ECT kan bli aktuellt, i första hand rTMS.

Schizofreni och schizofreniliknande tillstånd

Ett arbete har påbörjats under ledning av Sabina Bonde. Tidsplan för publicering är ännu inte klar.

9. Internationell samverkan

På uppdrag av SPF:s årsmöte 2023 har SPF ökat sitt internationella arbete och en ny post, internationell sekreterare, har inrättats. Under 2023 Jonas Eberhard har utöver posten som viceordförande även haft rollen som internationell sekreterare i styrelsen. Rollen är ny och under 2023 har diskussion pågått hur den ska utvecklas för att stärka SPF:s internationella arbete.

Nordic Psychiatric Association (NPA)

Samarbetet med Nordic Psychiatric Association har stärkts under 2023. Maria Larsson, Jonas Eberhard och Martin Hultén deltog i organisationens styrelsemöte i Tallinn i september. Där togs beslut att NPA ska stärka sin samhörighet till WPA då samtliga länder som deltar i NPA också hör till WPA Northern Europe zone 7.

Nordic Journal of Psychiatry (NJP) är en vetenskaplig tidskrift som ges ut för Nordic Psychiatric Association som är en sammanslutning av de psykiatriska föreningarna i Sverige, Danmark, Finland, Island, Norge, Estland, Lettland och Litauen. NJP har under 2023 kommit ut med åtta nummer och vänder sig till forskande psykiatrer och andra yrkesverksamma inom området.

Utöver detta publiceras The Nordic Psychiatrist två gånger om året av Nordic Psychiatric Associations. Hans-Peter Mofors är huvudredaktör för The Nordic Psychiatrist och är genom den rollen adjungerad i NPA:s styrelse.

European Psychiatric Association (EPA)

Maria Larsson och Jonas Eberhard har varit SPF:s representanter i EPA. Båda deltog i EPA General Assembly i samband med den europeiska psykiatrikongressen i mars. Under samma kongress deltog Maria Larsson i EPA National Psychiatric Association presidents meeting och Jonas Eberhard i EPA Psychofarmacology section om planeringen för införandet av ett gemensamt europeiskt psykofarmakologi-curriculum. I september deltog Jonas Eberhard i EPA Psychopharmacology, dual disorder guideline meeting, Budapest.

World Psychiatric Association (WPA)

Maria Larsson och Tove Mogren deltog i WPA Congress i Wien i september för SPF:s räkning. Inför kongressen skickades ett mejl ut till samtliga SPF-medlemmar med information om styrelsens närvaro och möjligheten att ta kontakt för att mötas

upp på plats. Det var få svenskar som deltog på kongressen men en medlem hörde av sig och mötte upp för lunch. Styrelsen har beslutat att utveckla detta upplägg och till exempel bjuda in medlemmar på middag eller en annan aktivitet i samband med internationella kongresser. Maria Larsson deltog under kongressen på WPA General Assembly, då professor Danuta Wasserman tillträdde som ordförande för WPA. Jonas Eberhard och Maria Larsson hade ett möte med Danuta Wasserman i augusti.

American Pscyhiatric Association (APA)

Martin Hultén och Steinn Steingrimsson deltog på APA i San Francisco i maj månad. Martin Hultén representerade därtill formellt på APA med anledning av särskild inbjudan från APAs ordförande. För första gången i APAs historia bjöds alla länders associerade nationella psykiatriföreningars ordföranden in till ett gemensamt "global presidential meeting." Storslagen ceremoni på scen inledde ordförandemötet som därefter hölls separat under APA-mötet och syftet var att främja kunskapsutbyte, samarbete och brobyggande över nationsgränserna i psykiatriska frågor.

Övrig internationell samverkan

Jonas Eberhard deltog i Maudsley Forum spring meeting och ett flertal andra internationella möten och sammankomster under året.

Styrelsen, mars 2023

Maria Larsson, ordförande
Jonas Eberhard, vice ordförande
Tove Mogren, sekreterare
Denada Aiff, skattmästare
Steinn Steingrimsson, vetenskaplig sekreterare
Matilda Naesström, facklig sekreterare
Tove Gunnarsson, redaktör Svensk Psykiatri
Daniel Hedqvist, ST-representant
Tarmo Kariis, ledamot
Cave Sinai, ledamot
Karl Lundblad, adjungerad ledamot webbansvarig
Martin Hultén, adjungerad ledamot ordförande emeritus